

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
 hová a hirdetések, az előfizet-
 ések és a lap szétküldésére
 vonatkozó felszólalások inté-
 zendők.

***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K
 Félévre ——— 12 K
 Negyedévre ——— 6 K
 Egy hónap ——— 2 K
 — Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadhat-
 nak el. Azonkívül az összes
 hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
 pnapok kivételével mindennap
 délután 5 órakor. *****

Nagybcskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 106. szám.

Péntek, május 9.

Az albán veszedelem.

május 9.

Hétfő óta általános nagy öröm uralkodik az országban, az egész monarchiában a fölött, hogy Nikita engedett, hogy a Montenegróval való háború veszedelme és ennek háttérben lappangó súlyosabb nemzetközi komplikációk — legalább egyelőre — eltűntek. A politikai feszítő, a tőzsde hirtelen felszökött és tisztultabb légkört mutat. Azt beszélnek beavatottak, hogy Nikita kardcsörtetése és makacsodása Skutari körül épp oly tőzsdemanőver volt, mint a prizrendi affér. Lehet, sőt valószínű is, hogy ez a mende-monda nem alap nélküli, ami azonban nem változtat azon a tényen, hogy millió és millió békes polgár napokig rettegett fia, testvére, férje vagy atyja életéért, mely kockára lett volna téve a háború kitörésével. Felélegzik tehát az egész ország. Azonban ha a dolgok mélyére tekintünk, ha a nemzetközi politikai helyzetet nemcsak a pillanatnyilag kedvező világításban figyeljük, hanem a bizonytalan jövőbe is akarunk látni, akkor éppenséggel nem rózsás perspektívák nyílnak meg előttünk.

A montenegróiak Skutariából való önkéntes kivonulása által Albánia pacifikálása még nem vált teljesen fölöslegessé. Megegyezés történt erre nézve a monarchia és Olaszország között. Igaz ugyan, hogy ez a megállapodás még azon az alapon történt, hogy Montenegrót katonai beavatkozással kényszeríteni kell a nagyhatalmak akaratának respektálására. Ez az alap most tárgytalanná vált. És így a monarchia és Olaszország együttes katonai akciójának is el kellene maradni.

Komoly, a jövőre is gondoló államférfiak már sejtetik azt a sötét árnyékot, melyet a most legnagyobb barátságban és egyetértésben élő két, egymásra utalt állam: a monarchia és Olaszország együttes albániai expedíciója előre vet.

A történelem elég gyakran igazolta, hogy birtoklási, anyagi érdekek erősebbek a legpontosabban megszerkesztett szerződéseknél. Az adriai tengeren való szabad mozgás a monarchia legfontosabb életérdeke. Ezt nem szabad szem előtt veszíteni, erre kell gondolni akkor, mikor arról van szó, hogy Olaszország Dél-albániát meg fogja szállni. A térkép mutatja, hogy Valona kikötőváros és az olasz tengerpart mily közel vannak egymáshoz és ebből a földrajzi képből nem nehéz konkluziókra jutni, melyek a magyaroszlák monarchia szabad mozgását az Adrián és a Középtengeren igen közelről érintik. Már eddig is úgy volt, hogy a monarchia és Olaszország albániai érdekei bizonyos érzékenységet váltottak ki a két állam politikai idegrendszeréből. Ezt a két állam kormányainak és hivatalos képviselőinek kölcsönös benső viszonya és bizalma dacára sem lehet eltagadni. Nem kell-e attól tartani, hogy új surlódási felületek fognak önkénytelenül képződni, ha Albániában a két állam érdekszféráit bármilyen határvonallal egymástól elválasztja? Ugy a monarchia, mint Olaszország vezető államférfiát ma ugyan a legbarátságosabb viszony, a legközelebbi és

legőszintébb szövetségi hűség köti össze. Tudjuk azonban, milyen nehéz volt ezt az összhangot teremteni és még nehezebb néha fenntartani. Mert az olasz néplélek sohasem tudta ezt a barátságot őszintén bevenni.

És itt súlyos veszedelmet rejt magában a jövő. Voltak már idők, hogy az olasz néphangulat a kormányt direktre a hármasszövetségből való kilépésre akarta bírni. Hogy ez nem történt, hogy az olasz államférfiak bölcsessége és állhatatossága erősebb volt a néplélek hangulatánál, ennek köszönheti Európa, vele a monarchia is a világörök megőrzését.

De a parlamentáris kormányok és többségek nem örökéletűek. Jöhetnek oly idők, hogy az albán érdekszférák kölcsönös érintése komolyabb elhatározásokat hozhat napfényre és a most tervezett magyaroszlák és olasz együttes katonai akció, bár nevezzük ezt pacifikációnak, okkupációnak, ideiglenes megszállásnak vagy akár minnek, a hármasszövetség szilárdságát az eddigieknél is súlyosabb erőpróbának teszi ki. Ezek pedig igen komoly perspektívák.

HIREK.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter a nagyikindai kir. törvényszék területére vizsgáló bírói állandó helyettesül Boross Gyula kir. törvényszéki bírót rendelte ki.

— **Szemle a esendőrségnél.** Körtevélyessy Árpád esendőrőrnagy, a szegeci esendőrkerület parancsnok-helyettese tegnap Nagybcskerekre érkezett, hogy itt szemlét tartson a nagybcskerekeli esendőrség felett.

— **A kaszinótársulattól.** — **Franz J. L. igazgató lemondása.** A nagybcskerekeli Kaszinótársulat tegnapelőtt dr. Perisics Zoltán aligazgató elnökségével választmányi ülést tartott, melyen részt vettek: dr. Annau Ernő, Krumenacker Ferenc, dr. Nónay Pál, Králik László Alföldy Ede, Haidegger Ödön, Kiss István, Ládai Kálmán, Szávits Sándor, Tóth István és dr. Várady Imre. Az ülésen dr. Perisics Zoltán közölte, hogy Franz J. L. a kaszinó igazgatója nagy elfoglaltsága miatt az igazgatói tisztségről lemondott. A választmány Franz J. L.-nek eddigi működéséért köszönetet mondott s a lemondást sajnálattal tudomásul vette. Ezután elhatározták, hogy a kaszinói élet élénkítése céljából az alapszabályokat módosítják s a módosítások kidolgozására dr. Perisics Zoltán elnöklésével szűkebb bizottságot küldöttek ki, amelynek tagjai a tisztikar tagjai és Ládai Kálmán választmányi tag. Elhatározták továbbá, hogy egy új modern karambol tekeasztalt szereznek be, majd fölvetették rendes tagnak Kövesi Emilt. Közölte végül az elnök, hogy 29 rendes tag bejelentette kilépését a kaszinóból. A kilépett tagok a következők: dr. Kardos Samu, dr. Kartal Árpád, dr. Várady Imre, dr. Borsodi Lajos, Török János, dr. Kuszing János, Annau József Hirtenstein Márk, Löwy Zsigmond, Mayer Aurél, dr. Kupcsay Viktor, Kecskény Tivadar, dr. Tóth Rezső, Schmelez Miklós, Géczy József, dr. Handler Lázár,

Vudy György, Szenes Adolf, dr. Goldmann József, Osztie Béla, dr. Julius Armin, Mocsányi Rikárd, Erdős Béla, Waltrich János, Bányai Jakab, Gaszner Ágoston, Sachin Tóth István és Reitter Oszkár.

— **Weisz Izidor halála.** Az elhunyt Weisz Izidor haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legjobb férj, apa, nagyapa, vő, sógor és rokon Weisz Izidor a Ferencz József-rend lovagja, a nagybcskerekeli izr. hitközség elnöke, a Torontálmegyei Takarékszövetkezet és Hitelbank igazgatósági tagja, a nagybcskerekeli Chevrakadisa díszelnöke, kereskedelmi és iparkamarai, megyebizottsági és városi képviselőtestületi tag, stb., stb. folyó hó 8-án délelőtt 10 órakor életének 65 és boldog házasságának 33-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványai folyó hó 9-én délután 3 órakor fognak a Fő-utcai gyászházból a helybeli izr. sírkertbeni családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Nagybcskerek, 1913. évi május hó 8-án. Áldás, béke lengjen drága porai felett! Özv. Weisz Izidorné szül. Tauber Jenny hitves, Irma, férj. dr. Kun Artur né leánya, özv. f. Tauber Nanette anyós, f. Freundné szül. Weisz Berta, Ignác, Sándor testvérei, dr. Kun Artur veje, Kun Bandi és Jancsi unokái, Tauber Zsigmond és neje szül. Freund Hedvig, Tauber Ottó és neje szül. Polgár Jolán, Tauber Béla és neje szül. Nördlinger Olga, Schnabel Tivadar, özv. Weisz Albertné szül. Král Irma, Junk Vilmos nyug. ezredes, Herzl József sógorai és sógornői.

Külön gyászjelentést adott ki a Torontálmegyei Hitelbank, amely így hangzik:

A Torontálmegyei Takarékszövetkezet és Hitelbank igazgatósága mély fájdalommal jelent, hogy érdemű tagja Weisz Izidor ur a Ferencz József-rend lovagja, hosszas szenvedés után Nagybcskerekén 1913. évi május hó 8-án elhunyt. Nagybcskerek, 1913. évi május hó 8-án. Emléket mindenkor igaz kegyelettel fogjuk őrizni!

Ugyancsak külön gyászjelentést adott ki az izraelita hitközség és a Chevrakadisa is.

— **Halálozás.** Szabó Kálmán nyugalmazott városi állatorvost súlyos csapás érte. Neje született Mókker Vilma 53 éves korában tegnap Nagybcskerekén rövid betegség után meghalt. Temetése holnap délután fél 4 órakor lesz a Vár-aljai-utcai gyászházból.

— **Pályázat ipari ösztöndíjra.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi miniszter ur által alapított 600 koronás utazási ösztöndíjra pályázatot hirdet. A pályázatban csakis a kamarai kerületben (Temes-, Torontál- és Krassó-Szörénymegye) illetőséggel bíró oly iparosok vehetnek részt, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy a katonai szolgálat alól felmentettek. A kereskedelemügyi miniszter urhoz címzett kérvények folyó évi május hó 31-ig nyújtandók be a kamaránál. A kérvényben a folyamodó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, az esetleg elnyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazás iránya részletesen megjelölendő, valamint az is, hogy az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajjon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmazása vagy szakiskolába való felvétele. Az illetőnek kötelezettséget kell vállalnia arra is, hogy az ösztöndíj különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába, hogy szerzett ismereteit itt értékesítse.

— **Különvonat a törökbecsei országos vásárra.** A május 10. és 11-én tartandó törökbecsei országos vásárra Nagybecskerekéről különvonatok mennek. A különvonat indul Nagybecskerekéről reggel 5 óra 39 perckor, Törökbecsére érkezik reggel 6 óra 42 perckor. Törökbecséről indul d. u. 1 óra 39 perckor és Nagybecskerekre érkezik d. u. 2 óra 40 perckor.

— **Egy orvos balesete.** Mint Törökkanizsáról jelentik, súlyos baleset érte dr. Braun Gyula járásorvost. A napokban este Bolgár István ottani ügyvéddel együtt Csókára utazott, hol a Lederer-kastélyba voltak hivatalosak. A vacsora végeztével a vasúti állomásra akartak hajtatni, de a koromsötét éjszakában a kocsi egy kavicsrakásnak ment, felborult s dr. Braun arcával az út mellett lefektetett gazdasági vasúti sinekre bukott. Súlyos sérüléseit még az éjszaka kimosta dr. Nagy csókai orvos, másnap pedig dr. Machánszki szegedi sebész varrta össze a mély sebet, amelynek dr. Braun előreláthatólag 8—10 napig lesz a betege.

— **Gondatlanság a fegyverrel.** Végzetes következménye lett Szőregen a fegyverrel való vigyázatlanságnak. Vangyel Mihály szőregi segédjegyző szerdán délután manlicher rendszerű flóbertjével galambokra lőtt. Vigyázatlanságból rosszul illesztette a fegyverbe a töltényt s így esett meg, hogy a fegyver visszafelé sült el s arcának jobb szeme alatti részét teljesen összeroncsolta. A súlyosan sebesült jegyzőt Szegedre szállították, ahol dr. Leitner Vilmos egyetemi magántanár nehéz operációt végzett rajta. Valószínű, hogy a vigyázatlanság következtében Vangyel egyik szemét el fogja veszíteni.

Nagy váltócsalás.

Letartóztatott nagybecskereki kereskedő.

A fiu meg az apa. — Drága gépek.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, május 9.

Nagy feltűnést keltő bűnügy foglalkoztatja most a nagybecskereki rendőrséget. Egy itteni tekintélyes kereskedőt azzal vádolnak, hogy fiával együtt együgyű parasztok kárára nagyszabású váltócsalásokat követett el. A fiu idejekorán megszökött, az apát azonban a rendőrség letartóztatta s most az ügyben tovább folyik a nyomozás.

A városzerte nagy feltűnést keltő úgyról tudósítunk a következő részleteket jelenti:

Az optikus apa és a fia a gépkereskedő.

A Hunyady-utcán évek óta áll fenn két virágzó üzlet. Az egyik Eckfeld Mór optikus üzlete, a másik valamivel fentebb pedig Eckfeld Mór fia gépkereskedő cég alatt Eckfeld Mór fiának Balla Bélának az üzlete. A gépkereskedésben azonban része volt az apának Eckfeld Mórnak is.

Eckfeld Mór optikus üzletében keztyükészítéssel is foglalkozott s az üzlet szépen virágzott. Az öreg Eckfeldet a becsületes kereskedők mintaképének tartották, aki szorgalmasan dolgozott és szerényen élt.

A gépkereskedő fiu azonban már kevéssé szolid alapon dolgozott s mindenféle spekulációhoz kapkodott. Ezek nem igen sikerültek, egyre több pénz kellett, amit azután úgy szerzett meg a fiatal Eckfeld—Balla, hogy a nála mezőgazdasági gépeket vásárló parasztok váltóival manipulált. Váltóikat leszámítottatta, az ezekre beküldött fizetést is a maga javára fordította, a fedezetül adott üres váltókat tetszés szerinti összegre kitöltötte s ezt a pénzt is zsebre rakta. Mikor azután a bankok a parasztokat fizetésre szorították, kitünt, hogy Eckfeld-Balla hogyan csapta be őket. Rengeteg a becsapott emberek száma s eddig már vagy hetven följelentés van a rendőrség előtt.

Az első följelentések. A fiu megszökök.

Az első följelentések Eckfeld Mór fia Balla Béla ellen a múlt hónap közepe táján történtek, amire a rendőrség beidézte

Balla Bélát. Balla azonban többszöri idézésre sem jelent meg, hanem egyszerre csak eltűnt Nagybecskerekéről. Erre beidézték a rendőrségre Balla apját Eckfeld Mór is s követelték tőle, hogy mondja meg fia holtartózkodását. Az apa sirva védekezett, hogy nem tud fiáról semmit s családja sem tudja hol van. Az öreg Eckfeld most már rendkívül megrémült s annyira kétségbeesett, hogy mikor kihallgatásáról hazament, öngyilkos szándékkal

mérget ivott.

Az öngyilkos szándékot azonban hozzátartozói rögtön észrevették s a gyorsan alkalmazott orvosi segítség hamarosan megakadályozta a veszedelmet.

A följelentések özöne. Az apát letartóztatják.

Néhány nap mulva egyszerre csak újból megindultak a följelentések a rendőrségen, de most már Eckfeld Mór ellen. Valóságos özönnel jöttek a panaszok Nagybecskerekéről, Ferdinándfalváról, Tordáról, Ecskáról és még számos községből, ahonnan egyszerű földmiesek panaszkodtak, hogy Eckfeld Mór és fia a mezőgazdasági gépekre adott fedezeti váltókkal hogyan károsították meg őket. A váltóikat leszámítottatták s a pénzt a bankoktól is meg tőlük is fölverték, de a váltókat nem fizették ki. Azonkívül váltóik lejáratá előtt egy-két hónappal új váltót irattak velük alá s ezt a pénzt is fölverték, továbbá üres váltókat irattak velük alá s azután tetszés szerinti összegre kitöltötték s a maguk javára leszámítottatták.

Erre a rendőrségre beidézték Eckfeld Mór s kihallgatás alá fogták. Eckfeld tagadta a váltócsalásokat s azt mondja, hogy fiának az üzleteihez nem volt köze s fia manipulációjáról semmit sem tudott. A váltókat ő is aláírta, leszámítottatta ugyan, azonban a váltók természetét nem ismerte s az azokkal üzött manipulációjáról nem tudott.

Tagadásával szemben a rendőrség azonban annyi terhelő adatot látott ellene is, hogy tegnapelőtti kihallgatása után Eckfeld Mór **előzetes letartóztatásba helyezte** s egyben átkísértette az ügyészség fogházába.

Az öreg Eckfeldet azonban, akiről úgy látszik, hogy csak fiának az áldozata, az ügyészségen nem sokáig tartották fogva, mert tegnap délután **szabadlábra helyezték.**

A károsultak.

Mint említettük, a följelentéseket Balla Béla és Eckfeld Mór ellen, nagyobb részt a környékbeli falyak földmives lakosai tették, akik mezőgazdasági, kertészeti gépeket és varrógépeket vásároltak az Eckfeld Mór fia cégtől. A jámbor parasztok csak akkor jöttek rá a manipulációkra, amikor, dacára hogy már beküldték a váltó összegét vagy a törlesztést, a bankok egyre-másra óvatolták a váltóikat. Némelyik úgy megijedt a további óvatolástól és az ügyvédi költségektől, hogy több ízben prolongáltatta a kifizetett váltókat. Mikor azután egy másik Eckfeld-féle váltójuk is így járt, meg a szomszédjaik is, kik szintén Eckfeldéknél vásároltak, hasonlóan panaszkodtak; a károsultak összeálltak és megtették a följelentést.

Tegnapig vagy negyven kiszagda tett följelentést a rendőrségnél Eckfeldék ellen, de ma már ismét tele van a rendőrség panaszlókka, úgy hogy a rendőrség alig győzi fölvenni a följelentéseket.

A nyomozás és vizsgálat nagy apparátussal folyik, egyben pedig a megszökött Eckfeld-fiut, Balla Bélát most mindenfelé **körözik.**

Törvényszék.

— **A bocsári orvos merénylője.** A napokban állott a nagyikikindai kir. törvényszék előtt Sós Antal, aki dr. Grünwald bocsári orvost nemrég veszedelmesen összeszurkálta. A tárgyalás során a ki-rendelt szakértő orvos megállapította, hogy a szenvedett sérülések folytán dr. Grünwald látóképességét egyik szemére elvesztette s hogy a másik szemén se lát egész tisztán. A vádlott a tárgyalás során nagyon bünbánóan viselkedett. Neje

halála miatt érzett szertelen fájdalmát hozta fel mentségül s ezzel okolta ekkeseredését. A törvényszék két évi fegyházra ítélte Sós Andrást, amelyből két hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek nyilvánított. Az ítélet jogerős.

§ **A bünszerző harmonika.** Id. Filipisz Péter rudnai földesgazda a f. évi január 25-én este egy korcsmai mulatságon vett részt. Mulatságát sógora zavarta meg, aki azt hozta hírül neki, hogy a padlásán világosságot látott. Filipisz ijedten szaladt haza és a padlásán garázdálkodó tolvajokat, akik a csöves kukoricáját dézsmálták, megugrasztotta. Kiderült azonban, hogy az éjjeli tolvajok Filipisznek fiatalkoru Péter fia és annak pajtása Petrin Jóca voltak, aki két zsák csöves kukoricát akkor már el is vittek és Matics Dragomir rudnai korcsmárosnak átadták. Filipisz a bünbánó fiának megbocsátott és így a kir. ügyészség csak a fiatalkoru Petrin Jóca és Matics Dragomir korcsmáros ellen indított eljárást. A napokban megtartott főtárgyaláson Petrin Jóca vádlott és a tanuként megidézett ifj. Filipisz Péter egybehangozóan beismerték a lopást és annak okául azt adták elő, hogy nagyon szerettek volna egy harmonikát venni és miután szüleiktől erre nem kaptak pénzt, elhatározták, hogy bűnös uton szerzik meg a harmonika bevásárlásához szükséges összeget. A bíróság bűnösnek mondta ki Petrin Jócát a lopás vétségében. Matics Dragomirt pedig az orgazdaság vétségében és ezért a fiatalkoru vádlottat dorgálásra, Maticsot pedig két napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Véres vízfordás.** Bain Szilárd nagyzezsényi napszámos a folyó évi február 15-én korán reggel bepálinkázott. Reggel 8 óra tájban találkozott az utcán Sztankov Dusán nagyzezsényi lakossal, aki kocsijával vizet hozott a Temes folyóból. Bain Szilárd jókedvében a Sztankov kocsija elé állt és a lovakat megállította. Emiatt összeszólalkozás támadt köztük között. Nemsokára ezután Bain Szilárd kaszával a kezében jelent meg Sztankovék udvarában és Sztankov Dusánt szidalmazni kezdte, midőn pedig Sztankov Dusán apja a 70 éves Sztankov Mladen kiutasította az udvarból, az öreg embert támadta meg a kaszájával és a fején meg a jobb kezén olyan súlyosan megsebesítette, hogy Sztankov Mladen emiatt három hónapig beteg volt. A kir. ügyészség súlyos festi sértés büntetése miatt emelt vádat Bain Szilárd ellen, aki a tegnapelőtti megtartott főtárgyaláson azzal védekezett, hogy a kérdéses alkalommal az öntudatlanságig ittas volt és egyáltalán nem emlékszik arra, hogy mit cselekedett. A kihallgatott tanuk a vádlott védekezését megeafolták és a kir. törvényszék Bain Szilárdot az enyhítő szakasz alkalmazásával két hónapra ítélte. Az ítélet ellen a kir. ügyész súlyosbíttásért, a vádlott védője pedig felmentés végett felebbezést jelentettek be.

TÁVIRATOK.

Skutari pusztulása.

A montenegróiak boszuja. — Fölgyújtották Skutarit. — A város átadása. — A siránkozó Nikita. — A tőzsde.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vasárnap nagy operett-parádával bevonul Európa az agyonsanyargató albán városba Skutariba. Azonban hogy a sok pofon, amit Európa a kecskepásztorok országától kapott, teljes legyen, a montenegróiak csak Skutari romjait adják át. A félvad montenegrói katonák, bizonyára nem önszántukból, ugyanis felgyújtották Skutarit s a szerencsétlen város most lángokban áll. Az óriási szélvihar, amely most a városban dul, a keleti építkezés, a tűzoltószerek minden hiánya, minden valószínűséget megad arra, hogy a város porrá ég s a tengernagyok parádés uniformisaikban, talán vidám zeneszó mellett, egy elpusztult városba fognak bevonulni, amelyet

a pusztulástól a kulturvilág nagy szegényére egész Európa nem tudott megvédelmezni.

Alább adjuk Skutari pusztulásáról s a város átadásáról szóló jelentéseket:

A montenegróiak boszuja. Fölgyújtották Skutarit.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Cattaróból sürgönyzik: Ideérkezett jelentések szerint Skutari lángokban áll.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Cetinjből ideérkezett jelentések szerint, Skutari egyrésze lángokban áll. A tűz a török negyedben, a bazár városrészben keletkezett s a roppant szélviharban rémületes módon terjedt, úgy hogy néhány óra alatt az egész városrész egy lángtenger volt. A nagy szélviharban és roppant tűzben oltásról szó sem lehet. A lakosság fejevesztetten rohan ide-oda.

Egy későbbi távirat jelenti: A tűz egyre jobban terjed s átesapott a keresztény városrésze is, amelynek egyrésze már lángokban áll. Alighanem az egész város porrá ég. A helyzet a legkétségbeejtőbb.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A legújabb jelentések szerint megállapították, hogy a várost montenegrói katonák gyújtották föl. A montenegrói katonák tegnapelőtt ugyanis tüntettek a város átadása ellen s egy csomó katona kijelentette, hogy el fogja pusztítani Skutarit mielőtt átadnák. Ezek a katonák most eltűntek a városból.

A város átadása.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Cetinjből sürgönyzik, Burney angol tengernagy, a nemzetközi flotta parancsnoka és Blamenac Skutari polgári kormányzója aláírták a város kiürítéséről szóló jegyzőkönyvet. Most már csak az átadás módozataira vonatkozó megegyezés van hátra.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Mint San Giovanni di Meduából jelentik, a nemzetközi flotta tengernagyai a Skodra nevű osztrák gőzösön Skutariba mennek a város átvételére. Velük megy a hajókról 500 főnyi tengerészkatona különítmény is. Blamenac, a város polgári kormányzója tegnap megjelent az angol tengernagy hajón s biztosította a szabad bevonulást a városba.

A siránkozó Nikita.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Cetinjből sürgönyzik, Miklós király tegnap magához kérette a sajtó képviselőit és siránkozó hangon panaszkodott előttük Skutari elvesztéséről. Hangoztatta, hogy milyen fájdalommal volt kénytelen Skutarit átadni s panaszkodott a szomszéd monarchia ellen, amely nehéz időkben olyan sebet ütött rajta. Leírhatatlan a fájdalma a seb fölött, amely olyan mély, hogy gyógyíthatatlan marad. Meghozta a nagy áldozatot Európa békéjéért, de ezzel sok időre megakasztotta a kultúra terjedését.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Cetinjből sürgönyzik, Miklós király magához kérette a skuptina tagjait s beszédet intézett hozzájuk, amelyben kifejtette, hogy miért kellett Skutarit átengednie. Kijelentette, hogy Oroszország tanácsára vetette alá magát Európa kívánságának.

A tőzsde.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén az

üzlet meglehetősen ingadozó volt s az értékek 3—4 koronát estek. Déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 824, Osztrák Hitel 626, Koronaájrédék 82,60, Jelzáloghitelbank 436, Leszámitoló Bank 521, Hazai Bank 286, Magyar Bank 561, Rimamurányi 721, Salgótarjáni 778, Közuti Vasut 634, Villamos Vasut 361.

A trónörökös és a vezérkari főnök a királynál.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Ferenc Ferdinánd trónörökös ma reggel 8 órakor Schönbrunnban különkihallgatáson jelent meg a királynál. Délelőtt 10 órakor a király Conrad vezérkari főnököt fogadta külön kihallgatáson.

Uralkodók találkozása.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy a berlini esküvőn történő uralkodótalálkozáson, az orosz cárról és Ferenc Ferdinánd főhercegről meg fogják ragadni az alkalmat arra, hogy megtárgyalják egymással a Balkán politikai és gazdasági ügyeinek egész komplexumát.

Törökországnak 200 ezer halottja van.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, hivatalos megállapítás szerint Törökországnak a hadjáratban eddig kétszáz ezer halottja van.

Török tiszték összeesküvése a kormány ellen.

Budapest, május 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések arról adnak hírt, hogy a csaladzsai táborban a tiszték összeesküvést szöttek a kormány ellen. Az összeesküvés ügyében nagy apparátussal folyik a vizsgálat.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (májusra)	10.85
Buza (októberre)	11.61
Rozs (májusra)	9.12
Rozs (októberre)	9.58
Zab májusra	9.84
Zab (októberre)	8.54
Tengeri (májusra)	8.—
Tengeri (júliusra)	8.15

Felelős szerkesztő: Somfai János.

3—1913. össz. biz. szám.

Hirdetmény.

Alulírott összeíró bizottság az 1898. évi 3300. I. M. sz. a. kiadott bel- és igazságügyminiszteri rendelet 4. §-a értelmében közlést teszi, hogy a Nagybeeskerek városában lakó minden férfi, tehát a városhoz tartozó pusztán lakó is, aki magyar honos, a f. évben legalább 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni, amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, 20 K egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bir, vagy az adózásra való tekintet nélkül legalább 26-ik életévét betöltött köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, erdész, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdaság, gyógyszerész, vegyész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, aki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül aki a középiskolai záróvizsgát letette, f. évi május

hó 16., 17., 19. és 20-ig az esküdtek alapjaira való felvétel végett az összeíró bizottság előtt a volt kir. törvényszéki épület esküdtszéki termében délután 3—6 óráig személyesen, vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

Azok, kik értelmi cenzus alapján kívánják az esküdtek alapjaira való felvételt, lehetőleg az értelmi cenzust igazoló okmányaikat is hozzák magukkal.

Az esküdtek névjegyzékébe nem vehető fel az 1897. évi XXXIII. t.-c. 5. §-a értelmében:

1. aki nyereségvágyból eredő büntett vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre volt ítélve;

2. aki hivatalvesztésre vagy politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére van ítélve (1878. évi V. t.-c. 56. §-a.) az ítéletben megállapított időtartam alatt;

3. aki szabadságvesztés büntetés végrehajtása alatt áll vagy feltételes szabadságon van;

4. aki ellen büntett vagy fogházzal büntetendő vétség miatt vizsgálat közvetlen idézést vagy főtárgyalás (bűnvádi perrendtartás 268. §.) van elrendelve, vagy aki vád alá van helyezve;

5. aki csőd alatt áll, gondnokság alá van helyezve, vagy akinek kiskorúsága meg van hosszabbítva;

6. aki testi vagy szellemi fogyatkozás miatt az esküdt kötelességeit teljesíteni nem képes.

Továbbá nem vehető fel az esküdtek jegyzékébe az 1897. évi XXXIII. t.-c. 6. §-a értelmében:

1. A miniszter, a fiumei kormányzó, a főispán, Budapestben a főpolgármester;

2. a tényleges szolgálatban levő bíró vagy ügyész;

3. a fegyveres erőnek tartós, tényleges szolgálatában álló tagja (1889. évi VI. t.-c. 2. §-a) a szabadságolt havi díjas és az ideiglenes szabadságolt legénység;

4. a rendőri hatóság tagja vagy közege (bűnvádi perrendtartás 85. §.);

5. a pénzügyőrség tagja;

6. a napszámos vagy szolgálta.

Kelt Nagybeeskerek városában 1913. évi május hó 8-ik napján.

Nagybeeskerek város összeíró bizottságától

Dr. Perisics Zoltán,
összeíró bizottsági elnök.

194—1.1

Garçon lakás

mely két elkülönített
butorozott szobából áll

kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26—x.15

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ÁRÉRT
KÖZÖL A „TORONTAL” POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Minden
GONDOLKOZÓ FŐ

állandóan használja

dr. Oetker sütőporát,

ami tökéletes, higiénikus, az orvosok által ajánlott pótlék az élesztő helyett.

Minden tészta és sütemény nagyobb, lazább és könnyebben emészthetővé válik általa.

Dr. Oetker vanillincukra

à 12 fillér,

a legnemesebb fűszer tej- és tésztaemlékekhez, kakaó, tea és csokoládéhoz, mindenféle krémhez, tortához, puddinghoz és tejszínhez; továbbá porcukorral keverten mindenféle tészta és sütemény meghintéséhez Tökéletesen pótol 2—3 rudacska vaniliát. Ha 1/2 csomag Dr. Oetker vanillincukrot 1 kgr. finom cukorral vegyítünk és ebből 1—2 teáskanálra való tésztaunk egy csésze teába, kávéba, izletes italt nyerünk.

Dr. Oetker sütőpora és vanillincukra minden gyarmataru és egyéb kereskedésben kapható. Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Receptgyűjtemény ingyen.

Ügyeljünk, hogy valódi dr. OETKER gyártmányt kapjunk.

80(3)—4.1

M. Kir. Államvasutak Üzletvezetősége
Szeged.

11221—1913. szám. 1795—x.10

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége pályázatot hirdet a vonalain legközelebb betöltésre kerülő állomás-felügyelő, raktárnok és kalauz jelölti állásokra.

Pályázhatnak oly fedhetlen előéletű magyar állampolgárok, akik 18. életévüket betöltötték, de 35 évnél nem idősebbek és valamely középiskola vagy polgári iskola alsó négy osztályát, illetőleg ezekkel egyenrangú más iskolát sikerrel elvégezték.

Azok, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, katonai igazolványukat tartoznak bemutatni.

Az állomásfelügyelő és raktárnok-jelölti állásra folyamodók az említett kellek beigazolása esetén kezdetben 2 kor-napibérrel alkalmaztatnak s az előírt szolgálati ruhák birtokába jutnak, azonkívül a szakvizsgálatok letétele után fokozatos napibéremelésben részesülnek, míg a kalauzjelölti állásra pályázók 3 hónapig mint segédfelelősök tartoznak szolgálatot végezni, mely idő elteltével 2 K napibér élvezete mellett kalauzjelöltté vétetnek fel, az előírt szolgálati ruhák birtokába jutnak és szolgálati utazásaik után a szabályszerű kilométer- és órapénzben részesülnek.

A pályázati kérvények 1 koronás okmánybélyeggel ellátva és eredeti okmányokkal felszerelve legkésőbbben folyó évi május hó 15-ikéig a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetőségéhez nyújtandók be.

Szeged, 1913. évi március hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Ad 2. kgy. 1913. sz. 182—3.1

Versenyárgyalási hirdetmény.

Törökbecse község képviselőtestületének fenti számu határozata alapján ezennel újból pályázatot hirdet Törökbecse község villamos köz- és magánvilágítása, valamint egyéb ipari célokra szolgáló elektromos áram szolgáltatására.

Törökbecse község lélekszáma 7962, házátszáma 993.

Törökbecse községe a villanyvilágítás bevezetését koncessziós alapon kívánja megoldani.

Az ajánlatok:

1. Koncessziós teendők szerződés formájában, felölve benne mindazon intézkedéseket, melyek a szokásos módon abban helyt kell, hogy foglaljanak. Ezen szerződés főbb pontjai:

1. A szükséges összes befektetéseket maga a vállalkozó létesíti.

2. A koncesszió időtartama, az időközi megváltás s háramlás feltételei.

3. A község közvilágításának ára, valamint a lámpák későbbi szaporítás esetén számítandó árai és feltételei. A közvilágítás 180 db 32 gyertyafényű fémszálas izzólámpa és 3 db 200 gyertyafényű ivlámpa-pótlóval kívánatik eszközölni olyformán, hogy ezen lámpák felemenyisége egész éjjelen át, fele pedig fél-éjjel lesz világítandó.

4. A magánfogyasztás egységára világítási és motorikus célokra.

5. A községnek nyújtandó részesedés.

6. Az üzem folytonosságának biztosítására szolgáló intézkedések.

Az ajánlatok kötelező formában teendők, a feltételek tisztán, szabatosan körülírandók, mert utólagos magyarázatok vagy bármilyen szerzetű pótajánlatnak hely nem adatik.

A község egyéb kívánalmai és feltételei a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármely napon megtudhatók.

Az ajánlatok 5000 korona letétele ellenében zárt borítékban legkésőbb 1913. évi június hó 15-ig nyújtandók be a jegyzői hivatalban, ahol ugyanaznap d. u. 3 órákor fognak az előljárási által felbontatni. Az ajánlattevők a felbontásnál jelen lehetnek.

A beérkezett ajánlatok a fennálló és a közszállításra vonatkozó szabályrendelet értelmében fognak elbíráltatni és az ajánlattevők kötelesek ugyancsak a közszállítási szabályrendeletben foglalt határidőig ajánlataikkal szóban maradni.

A község fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok elfogadása felett szabadon határozzon és el nem fogadás esetére ajánlattevők semmiféle címen kárpótlást nem igényelhetnek.

Törökbecse, 1913. május hó 5-én.

Az előljárási.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a volt

HAIDEGGER ÖDÖN-féle fűszer- és csemegeáru üzletet megvettem,

mely alkalommal bátorkodom teljes tisztelettel kérni, hogy elődöm iránt tanusított bizalmukkal engem is kitüntetni méltóztassanak.

Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy a legjobb minőségű áruval, olcsó és pontos kiszolgálás által teljes megelégedésüket és bizalmukat kiérdemeljem.

Üzletemet nagybecsü pártfogó-ukba ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Fendler József,
Nagybecskerek, Hunyadi-(fő) utca.

181—32

Legközelebb jelenik meg

SOMFAI JÁNOS ÚJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a
'Torontál' szerkesztőségében

142—x.47

865—1913. szám.

190—3.1

Hirdetmény.

Gyertyámos község vadászati joga 1913. évi augusztus hó 14-től kezdődőleg 6 (hat) évi időtartamra f. évi június hó 15. napján d. e. 10 órákor Gyertyámos községében nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a község jegyzői hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gyertyámos, 1913. évi május hó 6-án
Gesztesy László, Römer Péter,
községi jegyző, községi bíró.

Törökbecsei járás főszolgabirójától.

2574—1913. sz.

185—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Kumán községben megüresedett II. segéd-jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1913. évi május hó 22. napjaig nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Az állással egybekötött javadalmazás a következő: 1000 korona évi fizetés és 40 kor. utiátalány.

A választás napját később fogom kitűzni. Törökbecse, 1913. évi április hó 30-án.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

Üzleti berendezés és áru,
pálinkafőző kazán, hordók,
kádak, vasüstök és butorok

eladók

Melenczei-utca 416. sz. a.

188—32

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült helyi érdekű vasút részvénytársaság.

79—913. szám.

186—1.1

MEGHIVÓ

a „Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült helyi érdekű vasút részvénytársaság”nak 1913. évi május hó 23-án (péntek) délelőtt 11 órákor Budapesten, II., Szilágyi Dezső tér 1. szám alatt (II. emelet) tartandó

RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1912. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovatfordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt.
4. Az igazgatóság esetleges kiegészítése.
5. Az igazgatóság, végrehajtó-bizottság és felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása egy évre.

Budapest, 1913. évi május hó 5-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból. Azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottaik által résztvenni kívánnak, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt 5 (öt) nappal a közgyűlés megtartására kitűzött határidő előtt a helyi szokás szerinti pénztári órákban Budapesten a „Magyar általános hitelbank”-nál (V., Nádor-u. 12. sz.), vagy Nagybecskereken Torontálvármegye értékeit kezelő pénztárnál, vagy a „Torontálvármegyei takaré- és hitelbank”-nál, vagy M/m. Frankfurtban a „Dresdner Bank”-nál letenni. Az államkincstár és Torontálvármegye ezen kötelezettség alól fel van mentve.

Minden letett egész részvény egy szavazatra jogosít, míg a hányadrészvények birtokosai annyi szavazatot gyakorolhatnak, ahány egész részvényt képez hányadrészbirtokuk.

866—1913. szám.

191—3.1

Hirdetmény.

Gyertyámos község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező nagykorcsma helyisége folyó évi május hó 25-én d. e. 10 órákor 1913. évi július hó 1-től kezdődőleg 3 (három) évre nyilvános árverés útján Gyertyámos községében haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Gyertyámos, 1913. évi május hó 6-án.
Gesztesy László, Römer Péter,
községi jegyző, községi bíró.

Hirdetmény.

Nagynezsény község képviselőtestülete három ártézi kut furását határozta el.

A munkát elvállalni szándékozó mestereket felkérjük, hogy ajánlataikat május hó 20-ig beadják.

Nagynezsény, 1913. május hó 5.

183—3.3

A községi előljárási.